

et af de allerstørste Spørgsmaal, der har været under Debat her i Rigsdagen, et Stridsspørgsmaal, der delte Befolkningen i to modstaaende Lejre og gav Anledning til bitre Kampe her paa Rigsdagen. Kampen stod mellem dem, der vilde have fuld Frihed paa dette Omraade, og dem, der hævdede, at det var rigtigst og naturligst at bevare Traditionerne fra Fortiden og vedligeholde de bestaaende Jordbrug i det mindste i et vist Forhold. Nu tror jeg nok, at de sidste have sejret, og at Hovedbetragtningen lige til Dato gaar i den Retning at blive paa det bestaaende og kun bøje af i det Forhold, som Udviklingens Krav og Nødvendigheden føre med sig. I 1894 blev der nedsat en Landbo-kommission, der fik ogsaa dette Spørgsmaal til Overvejelse. Den afgav i 1895 en Betænkning, der gaar ud paa, at man skal blive paa det gamle Grundlag. I 1896 blev der saa i Henhold til denne Betænkning forelagt et Lovforslag af Landbrugsminister Sehested, og dette fulgte akkurat det samme Princip. Der gøres i dette bestemt Skel mellem fri og ufri Jord, altsaa mellem Hovedgaardsjord og Bondejord, og der gives et bestemt Minimum, hvortil disse maa reduceres, man bliver altsaa paa det gamle Grundlag. Dette Forslag blev til Lov i samme Samling den 11. Maj 1897. Denne Lov betød ganske sikkert et stort, ja, et meget stort Fremskridt, thi før den Tid havde vi slet ingen Lov paa dette Omraade. Ministeriet sad inde med hele Magten, man støttede sig til gamle Love, Anordninger og Vedtægter, og man kunde derfor ved Bevilling faa Lov saa at sige til alt. Ministeriet eller Administrationen kunde i den Henseende støtte sig paa en kongelig Resolution af 1815. Derfor var det ganske sikkert et betydeligt Fremskridt, at Loven af 1897 fastslog bestemte Lovregler med Hensyn til Jords Udstykning og Sammenlægning, som der ikke kunde gaas udenom, saa at Administrationen for Fremtiden ikke var eneældig paa dette Omraade.

Med Hensyn til Jords Udstykning er Udviklingen som paa saa mange andre Omraader gaaet sin sikre, bestemte, jævne Gang. Tid efter anden er det her blevet nødvendigt at lempe Reglerne saaledes, at man har gjort Udstykningen lettere og lettere, efterhaanden som der har vist sig større Trang til at faa Jord udstykket og flere Ejendomme. Ifølge den gamle Forordning af 1819, der stod ved Magt lige til 1897, maatte en Bondegaard ikke bringes ned under en Størrelse af 4 Tdr. Hart-

korn eller 20 Tdr. Land boniteret Jord. Det vil svare til ca. 40 Tdr. Land af almindelig Beskaffenhed. Det viste sig imidlertid snart, at det kunde man ikke holde, og det blev saa almindelig Regel, at man ved kongelig Bevilling kunde gaa ned til en Hovedparcel af 2 Tdr. Hartkorn. Men senere viste det sig, at man heller ikke kunde holde de 2 Tdr. Hartkorn, og saa blev det almindeligt, at man kunde gaa ned til 1 Td. Hartkorn. Saaledes blev Forholdet. Det kunde man altsaa faa ved kgl. Bevilling. Men saa fik vi Loven af 1897, der slog fast, at der skulde være Forskel paa, om Jorden var af god eller daarlig Beskaffenhed. Dersom Jorden var af god Beskaffenhed, skulde der mere Hartkorn til, end dersom Jorden var af daarlig Beskaffenhed. Loven af 1897 slog navnlig fast, at ingen Hovedparcel maatte bringes ned under 1 Td. Hartkorn eller 8 Tdr. Land boniteret Maal. Nu er, som jeg sagde før, Loven af 1897 ganske sikkert et Fremskridt, ogsaa vist et ret betydeligt Fremskridt, men som vi vide, er der intet her i Verden, der er fuldkomment, og det er denne Lov selvfølgelig heller ikke. Da Loven kom til at virke i Praksis, og man kom til at benytte den, viste det sig, at der var mange Ulemper, mange Skyggesider ved Loven, som gjorde, at man ikke godt kunde bruge den, og disse Ulemper, kom navnlig frem i Jylland. Den højtærede Landbrugsminister gjorde jo ogsaa ved Forelæggelsen opmærksom paa en af de værste Ulemper, nemlig den, at det mange Gange var umuligt at faa Bevilling til Udstykninger, som i og for sig vare ret naturlige og i det hele nødvendige og praktiske. Det var ofte aldeles umuligt at faa Bevilling, fordi Loven sagde bestemt, at det ikke kunde lade sig gøre. Det var, som sagt, navnlig i Jylland, at Ulemperne viste sig stærkest, da man der har de store Ejendomme med lidt Hartkorn. Der er derfor ingen Tvivl om, at de Baand, med Hensyn til at give Bevilling, som bleve lagte paa Ministeren ved Loven af 1897, vare for snævre, eller rettere, at den Skala, som blev lagt ved Loven af 1897 med Hensyn til Udstykningen af Jord, ikke var vid nok. Som vi vide, gaar Udviklingen i den Retning at faa Jord udstykket mere og mere. Denne Udvikling tror jeg er rigtig og god, og vi skulle lægge saa faa Hindringer i Vejen for den som muligt. Det er i det mindste mit Hovedsynspunkt paa denne Sag. Jeg tror, at Udstykning er noget godt, som hører Fremtiden til.